

7. Kashyap S., Keegan D., Liddell B.J., Thomson T., & Nickerson A. An Interaction Model of Environmental and Psychological Factors Influencing Refugee Mental Health. *Journal of traumatic stress*. 2021. № 34 (1). P. 257–266.
8. Refugees International. In *Assessing Barriers to Integration: A Survey of Asylees in the United States*. 2022. URL: <https://www.refugeesinternational.org/assessing-barriers-to-integration-a-survey-of-asylees-in-the-united-states>
9. Salihu D., et al. Anxiety, depression and stress among internally displaced persons and host communities in a war-affected setting. *ScienceDirect*. 2022. Vol. 315. 114700. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0165178122002943>

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАГНЕННЯ ДО УСПІХУ ТРЕЙДЕРІВ З РІЗНОЮ СТРЕСОСТІЙКІСТЮ

Дешева В. В.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Vika8girl@gmail.com*

Актуальність дослідження зумовлена динамічним розвитком фінансових ринків та зростанням кількості фахівців, діяльність яких відзначається високим рівнем ризику, відповідальності та психоемоційного напруження. Ефективність трейдера визначається не лише знанням ринку й аналітичними навичками, а передусім особистісними характеристиками – мотивацією досягнення, здатністю контролювати емоції, толерантністю до невизначеності та стресостійкістю. Саме остання виступає ключовим чинником, який забезпечує збереження продуктивності в умовах ринкових коливань, ризику фінансових втрат і тиску швидких рішень [2, с. 99].

Мета – теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити показники стресостійкості студентів, встановивши взаємозв'язок з особливостями мотивації до успіху.

Методика та організація дослідження. Шкала психологічного стресу PSM-25 Лемура-Тесьє-Філліона (Lemur-Tessier-Fillion); «Тест на визначення стресостійкості особистості» (авт. В. Семіченко); Методика оцінки стресостійкості та соціальної адаптації Холмса-Раге; Методика спрямована на виявлення мотивації досягнення А. Мехрабіана «Діагностика мотивації досягнення успіху»; Методика спрямована на виявлення мотивації досягнення Т. Елерса «Дослідження мотивації досягнення успіху»;

Узагальнений аналіз результатів дослідження психологічних характеристик трейдерів дозволяє окреслити ключові закономірності, що визначають їх професійну ефективність, емоційну стійкість та мотиваційну спрямованість. Діяльність у сфері трейдингу супроводжується високим рівнем психоемоційного напруження,

обумовленим необхідністю швидкого прийняття рішень, постійними ринковими коливаннями, високою відповідальністю та роботою в умовах ризику й невизначеності. Стрес у цьому контексті виступає невід'ємним компонентом професійного функціонування, а ступінь його впливу залежить від індивідуальних особливостей, досвіду та сформованих навичок саморегуляції [2, с. 101].

Результати за методикою PSM-25 засвідчили, що понад половина трейдерів (53,4%) перебувають у зоні низького рівня стресу, що свідчить про ефективну адаптацію до професійних викликів і вміння зберігати емоційну рівновагу. Водночас майже половина досліджуваних має середній або високий рівень стресу, що підвищує ризик емоційного виснаження, зниження продуктивності та професійного вигорання. Зокрема, високий рівень стресу виявлено у 18,9% респондентів, які потребують індивідуальної психологічної підтримки. Трейдери із середнім рівнем стресу (27,7%) перебувають у потенційно вразливій зоні, де посилення навантаження може призвести до підвищення психоемоційної напруги, тому доцільними є тренінги з розвитку стресостійкості та саморегуляції.

Показники стресостійкості за шкалою Холмса-Раге свідчать, що більшість трейдерів демонструють середній (46,7%) або високий (40%) рівень стресостійкості, що забезпечує збереження продуктивності в умовах підвищеного навантаження. Лише 13,3% учасників мають низьку стресостійкість, що виявляється у схильності до емоційних зривів і нерациональних рішень. Дані підтверджують, що стресостійкість є динамічною характеристикою особистості, яка формується під впливом емоційних, когнітивних і поведінкових механізмів, тому розвиток навичок саморегуляції має бути пріоритетом психологічної підготовки фахівців цього профілю [1, с. 54].

Аналогічні результати отримано за тестом В. Семіченко: середній рівень стресостійкості виявлено у 44,5% респондентів, високий – у 34,5%, а низький – у 21,1%. Це підтверджує переважну здатність трейдерів контролювати емоції й підтримувати працездатність у кризових умовах, хоча наявність значної частки осіб із низькою стресостійкістю вимагає цілеспрямованої профілактики емоційного виснаження.

Мотиваційна сфера є ключовим чинником професійної ефективності трейдера. За методикою А. Мехрабіана більшість респондентів продемонструвала середній рівень мотивації досягнення успіху, що свідчить про збалансованість між орієнтацією на результат і уникненням невдач. Високий рівень мотивації, виявлений у значній частині вибірки, характеризується цілеспрямованістю, внутрішньою потребою у самореалізації, готовністю до ризику та відповідальністю за результати діяльності. Ці трейдери демонструють стійкість до невдач, стратегічне мислення та здатність підтримувати високу залученість у

роботі навіть в умовах ринкової нестабільності. Особи з низьким рівнем мотивації, навпаки, потребують розвитку впевненості, внутрішніх джерел мотивації та психологічного стимулювання до професійного зростання.

Дані методики Еслера підтвердили переважання високого рівня мотивації досягнення успіху серед трейдерів (68%), що відображає їх внутрішню орієнтацію на результат, конкурентність і готовність діяти в умовах невизначеності. Середній рівень мотивації (32%) забезпечує адаптивну поведінкову стратегію, однак може обмежувати потенціал швидкого кар'єрного розвитку.

Загалом результати дослідження свідчать, що професійна ефективність трейдера визначається поєднанням високої мотивації досягнення успіху з розвинутою стресостійкістю та оптимальним рівнем психоемоційного напруження. Саме така конфігурація психологічних характеристик забезпечує здатність ефективно приймати рішення, контролювати емоції, підтримувати концентрацію та запобігати вигоранню. Для оптимізації функціонування у професійно стресогенному середовищі доцільним є впровадження системних програм психологічної підтримки, тренінгів із розвитку саморегуляції, управління стресом і формування стійкої мотиваційної орієнтації на успіх. Отримані результати мають прикладне значення для вдосконалення психологічного супроводу фахівців фінансової сфери, спрямованого на підвищення їхньої ефективності, стабільності та збереження психічного здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Король О. Б. Психологічні особливості розвитку стресостійкості у майбутніх фахівців проєктного менеджменту. Тернопіль : ТНТУ, 2023. 106 с.
2. Кравцова О. К. Стресостійкість особистості як психологічний феномен: основні теоретичні підходи. *Вісник післядипломної освіти. Серія: Соціальні та поведінкові науки*, 2019. № 7. С. 98–117.

АДИКТИВНА ПОВЕДІНКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОДИН З ДЕСТРУКТИВНИХ ФЕНОМЕНІВ СЬОГОДЕННЯ

Єфименко А. Р.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Акцентуації характеру – це крайні варіанти норми, при яких окремі риси характеру надмірно посилені, що спричиняє вибіркочувразливість особистості відносно певних психогенних впливів при збереженні її стійкості до інших. Вона є одним із чинників формування адиктивної поведінки [1].